

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre ..... 8 kor.
Fél évre ..... 4 kor.
Negyed évre ..... 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetéseket jutányosan számítattanak.

Nyitlitter peltitara 50 fillér.

Feladó szerkesztő:

ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajladónos:

STRAUSZ SÁNDOR.

Plébánia Csáktornyan.

Nem új kérdést feszegetünk, amikor a város területén felállítandó plébánia ügyét lapunk hasábjain ezúttal szóvá tesszük. Már 1900-ban került a plébániaügy napirendre ezen a helyen, a szent Ferenciek megreformálásának felvetett eszméjével kapcsolatban. Sorompóba szöflöttünk akkor a közvéleményt a lenyegítő veszedelmekkel szemben. A pátrónus, Festetits Jenő gróf, úr figyelmét is felhívtuk, hogy foglalkozzék a városi plébánia felállításának kérdésével, mert veszedelmes helyzet állhat elő, ha a reform igaznak bizonyul s a mi zárdánk is a zágrábi Cirill-Method-rend kötelékébe belevonva — a horvát Moloch áldozatául dobtatik oda.

Annak immár 11 esztendeje. Amitől féltünk, az bekövetkezett. A csáktornyai zárdá is, a Magyar Államnak egyik, polemikából kifolyólag tett kijelentése szerint, annak során, hogy a plébániát Csáktornyan a szent Ferenciek kezelik s ez a plébánia a zágrábi érsekséghez tartozik — szintén a zágrábi Cirill-Method tartományhoz csatolattat.

Tartozunk vele azonban az igazságnak, hogy amitől féltünk, hogy t. i. ezzel határozottan horvát szellem köszönl be a zárdá falai közé, még nem következett be. A szerzetes itteni tagjai a magyar érzelme ellen nem cselekszenek. Mondhatjuk, nem is éreznek magyarellenesen. Hozzá a zárdá jelenlegi vezetése is határozottan hazafias irányú, mert nem egy esetben nyilatkozott meg a 10 éven belül a jól eső hazafias érzés,

mely az itteni magyar társadalom hazafias érzületével a kontaktust keresi.

De hogy ez így van, ezt annak köszönhetjük, hogy még a régi nevelésben részvett szerzetesek vannak itt, akik csak az átcsatolás következtében Cirill-methodisták, alapjában véve azonban úgy éreznek és úgy gondolkoznak, hogy őket Pécselt s egyebükt nevelték nemcsak a vallás, de a magyar nemzet szent szolgálatára is, mint a szent László-rend tagjait.

Látjuk azonban a kísérleteket, hogy ezek az állapotok a mi zárdánkban megszűnjenek. Tudjuk, hogy »fekete« szerzeteseink napjai meg vannak számlálva. Informálva vagyunk arról is, hogy már az idén várják a nagyobb disponálást, mely őket »vörös« franciskánusokkal váltotta volna fel.

Ez azonban az idén még nem történt. Azért »még« nem, mert meg vannak akadva, úgy Rómában, mint Zágrábban, hogy kikkel is lássák el az itteni iskolákban a hitoktatást, ha a mostani magyarul tudó szerzeteseket innen áthelyezik, mert helyükbe magyarul tudó »vörös« barátokat nem disponálhatnak.

De a sok tervezgetés utójára is csak oda fog kilyukadni, hogy zárdánkban »vörös« barátok ütik fel tanyájukat. S akkor be fog következni az a helyzet, melyet már 10 évvel ezelőtt állítottunk előtérbe: hogy t. i. zárdánk idegen érdekeknek kerül a szolgálatába, ami az itteni összhangot rontani fogja s a hazafias érzés kialakulásának hatalmasan útjában fog állani.

Ezek az aggasztó kilátások gondolkodásra kell hogy ejtsek s hazafias elhatározásra kell hogy készítsenek.

Nem marad egyéb hátra, mint hogy a helyzeten változtatni akarjunk. Ki-ki a maga módja és tehetsége szerint folyjon be abba, hogy itt Csáktornyan a régi plébánia felállítások s már előre gondoskodjunk arról, ha a rendszer és szellem a zárdában megváltoznék, máris rendelkezésünkre álljon a plébánia, mellyel az idegen szellem munkájának gátat vehessünk, annak romboló erejét ellensúlyozhassuk, illetőleg megakaszthassuk, mint olyan lényezővel, mely ugyancsak egyházi keretben teszi lehetővé az idegen szellem terfoglalását, annak, az évtizedekre visszanyúló hazafias működésünk elért eredményével szemben való, érvényesülését.

Természetes, hogy döntő lényező ebben a tekintetben maga a pátrónus, Festetits Jenő gróf úr. Nélküle mi sem történhetik ebben a kérdésben. Általa azonban hatalmas lépéssel közeledhetünk a cél megvalósulásá felé. Sőt úgy vagyunk, hogy csakis az ő akaratán mulik, hogy Csáktornyan még egy templomban imádkozzunk s hogy ebben a templomban találjon menedéket a magyar szellem, ha a szent Ferenciek temploma idegen érdekek szolgálatába szegődni találva.

Hogy van-e kilátás a régi plébánia felállítására, azt nem tudjuk. Mert nem tudhatjuk, hogy a Gróf úr ebben a tekintetben hogyan gondolkozik. Csak rámutatunk arra, hogy egyre halljuk, hogy a Gróf úrnak tervei vannak s hogy a város társadalmá-

Őszi hangulatok a Balaton mellett.

Irta: Balázs József.

(Utánnyomás tilos.)

Keszthelyről elmentek a fürdővendégek s csak néhány család maradt vissza a Hullámszállóban. Azok is lassan-lassan elutaztak s végül csak egy asszony maradt. Egy csinos elevenarcú szőke pesti asszony.

Mi tartotta vissza ily késő őszig? Talán a Balaton különös őszi képe? Avagy a park meszerű borongó hangulata kötötte ide? Nem!

A park képe teljesen megváltozott. A nyáron pompázó fák elvesztették díszüket s csupaszon merednek az ágak az ég felé. A lehulló levelek ropognak, recsegnak a lábuk alatt s kellemetlen szél fú a Balaton felől.

Barátságatlan idő van.

Már alkonyodik s a parkban alig jár ember. Végre eltávoznak az utolsó is. A nap teljesen leszállt a somogyi hegyek mögött s fétómály borul a Balaton ezüstös tükrére. Csend van köröskörül s csak a messziről hallatszók kutyaugatás és a habok zúgása zavartja a nyugalmat.

Lassu kimért léptekkel halad a főtérányon lefelé egy csinosan öltözött, angolos bajszú fiatal ember. Utána kullog hű kísérője, egy fehér mopszli kutya s meg megáll, ha gúzdája körüléz.

A fiatalember a Hullámszállódnak tart s midőn odáért, megáll, óvatosan körüléz. Majd felvesz egy kis kavicsot és ügyesen feldobja egy emeleti ablakra.

Néhány pillanat múlva világosságot gyujtanak a szobában s a fiatalember nyugodtan hatad az új park felé.

Hosszu szürke köpenybe burkolva, kis utazó sapkával a fején, lép ki az utolsó fürdővendég a Hullámból s a szálló megkerülése után óvatosan az új parknak tart.

Egyik legszeleső padon találkozott. Ott már nem járt senki s a sötétség eléggé védelmezte őket a kíváncsiak elől. A fehér mopszli a fiatalember intésére a pad alá sompolyog s csendesen figyel.

— Megkapta levelem Aladár — kérdé kissé izgatott hangon a nő.

— Meg — felelé a fiatalember — és mint látja asszonyom, mint mindig, most is pontos vagyok. De mondja csak, miért hívatott oly sürögösen, hiszen úgy maradtunk, hogy ma nem találkozunk. És bizony, ha kedves sorai öt perccel késnek, már nem találunk otthon.

Gyengédten magához vonta a nő kis kezét s melegen csókolta.

— Remélem nincs baj — folytatja enyelegve a férfi.

— Ahogy vesszük, kedves Aladár; baj is, nem is baj. Olyan baj, amire mindketten számítottunk.

A férjem írta, hogy ma este jön és holnap végleg elhagyjuk a Balaton partját. Láthatja kedvesem, hogy nem akartam búcsú nélkül távozni és ezáltal Önnek fájdalmat okozni. Mert tudja az Isten, jövőre hol fogom a nyarat tölteni?

Mily örült az élet. Megismerkedünk egy kedves emberrel, megszeretjük s mi a vége? El kell

menni, itt kell hagyni az édes emlékekkel telt helyet. Vissza a városba. Végig táncolni a telet, zsúrozni, mulatni. Borzasztó!

A fiatalember kissé meghökkent, mert nem gondolta, hogy ilyen közel van a szakítás. Míg az asszony beszélt, hallgatott, de azután sem tudta, mit mondjon.

Mit is mondjon most ennek az asszonynak, akinek udvarolt s kinél elérte célját s ki másnak a felesége.

Mindkettőben majdnem ugyanazon gondolatok kergetőztek. Mulattak, élveztek és ezzel vége. Nem tartoznak egymásnak.

A fiatalembernek mégis fájt kissé a szakítás, mert egy keveset szeretete az asszonyt s megszókta. Végre megszólal melankólikus hangon:

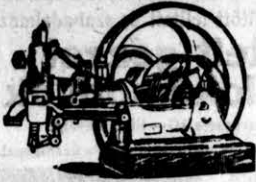
— Fájdalmas tudat. Szakitani ilyen hirtelen majdnem hihetetlen. Vége a szép napoknak s a gyönyörrel telt óráknak. Oly szomorú a valóság s annyira beleillik az őszi hangulatba. Mintha a természet velünk érezne, búcsúzik, mint mi a szép nyári élettől. Elvették a szép nyarat s most beállott az ősz. A mi leveleink is lehullanak, de vajjon tavaszra újra kizöldelnek-e... tudja az ég...

— Ne legyen olyan lehangolt kedves Aladár, hiszen okos fű. Fáj nekem is a távozás, de erre számítottunk. Férjes asszony vagyok és vannak kötelességeim. Elégedjen meg azzal, ami elmúlt és ne zúgóldjon. Mindig jó szívvel fogok magára gondolni, az én kedves hűségű udvarlómról.

Gyengédten megismogatta Aladár arcát.

— Most pedig induljunk, mert nincs sok időm. Egy óra múlva megjön a vonat és az ál-

Drezdai Motorgyár részv.-társ.
Németország egyik legrégebb és
igenagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú:
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és locomobilokat
— valamint szivógázmotorokat —
MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERÁTORUNKKAL

a tényleges léteri
Óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41 : : Telefon 12-91.
Legmesszubbmondó jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

Csak

ANIMO

pezsgőt
igyunk!

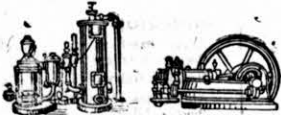
Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

971 11-*

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: **BUDAPEST IV. Úteg-utca 19**
V. Lipót-körút az Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szivógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbbá fizeme
„Benz” nyersolajmotor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-locomobilos cséplőkészleteit, melyek
bámulusat egyszerű szerkezettek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költség-
vetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás gőrcso- és
szamárhökögés ellen ne vegyünk semmi mást,
mint az igen izletes

**Kayser-féle
mell-karamellákat**

„a három fenyével!”

Magánosoktól és orvosoktól érkezett köszjegy-
zőlleg hitelesített elismerő iratok és bizonyít-
ványok mutatják a biztos sikert.

Csomagja 20 és 40 fillér. 1 doboz
60 fillér.

Csakortornán kapható:

Pethő Jenő gyógytárában.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
póteka

egy régióának bizonyult háziszser, mely már
sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
közvényenel, oszánál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter
cégjegyzéssel ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és
K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: **Török József**
gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

**Fix fizetés és magas ju-
talék mellett alkalmazunk vidéki
ügynököket, sorsjegyek részlet-
fizetésre való eladásához. Ha-
vonként elérhető jövedelem
300—600 korona.**

**Hecht Bankház Részvény-
társaság, Budapest
Ferenciek tere 6.**

954 11-15

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos ve-
gyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

704 52-52

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

**A
VASÁRNAPI
UJSÁG**

a legrégebb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM.

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

PEROLIN

azonnal tisztítja a levegőt.

Deszinficiálja a levegőt, erdei levegőt terjeszt, megöli a
baktériumot és eloszlat minden rossz szagot.

Illatos a mos- és fürdővizekben.

Megrendelhető: Heilig Józsefnél Csáktornán.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban. Nem parfüm.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Nyilvtár pótlóára 50 fillér.

Feloldó szerkesztő: ZRÍNYI KÁROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapigazgató: STRAUSZ SÁNDOR.

Plébánia Csáktornyan.

Nem új kérdést feszegetünk, amikor a város területén felállítandó plébánia ügyét lapunk hasábjain ezáltal szóvá tesszük. Már 1900-ban került a plébániaügy napirendre ezen a helyen, a szent Ferenciek megreformálásának felvetett eszméjével kapcsolatban. Sorompóba szöflöttünk akkor a közvéleményt a lenyegítő vésszedlemmel szemben. A pátrónus, Festetics Jenő gróf, úr figyelmét is felhívtuk, hogy logikailag a városi plébánia felállításának kérdésével, mert vésszedelmes helyzet állhat elő, ha a reform igaznak bizonyul s a mi zárdánk is a zágrábi Cirill-Method-rend kötelékébe bevonva — a horvát Moloch áldozatul dobolik oda.

Annak immár 11 esztendeje. Amitől féltünk, az bekövetkezett. A csáktornyai zárdá is, a Magyar Államnak egyik, polemikából kifolyólag tett kijelentése szerint, annak során, hogy a plébániát Csáktornyan a szent Ferenciek kezelik s ez a plébánia a zágrábi érsekséghez tartozik — szintén a zágrábi Cirill-Method tartományhoz csatolattott.

Tartozunk vele azonban az igazságnak, hogy amitől féltünk, hogy t. i. ezzel határozatlan horvát szellem köszönné be a zárdá falai közé, még nem következett be. A szerzet itteni tagjai a magyar érzelme ellen nem cselekszenek. Mondhatjuk, nem is éreznek magyartellenesen. Hozzá a zárdá jelenlegi vezetése is határozatlan hazafias irányú, mert nem egy esetben nyilatkozott meg a 10 éven belül a jól eső hazafias érzés,

mely az itteni magyar társadalom hazafias érzületével a kontaktusit keresi.

De hogy ez így van, ezt annak köszönhetjük, hogy még a régi nevelésben részvett szerzetesek vannak itt, akik csak az álcátolás következtében Cirill-metodisták, alapjában véve azonban úgy éreznek és úgy gondolkoznak, ahogy őket Pécsétt s egyelőtt nevelték nemcsak a vallás, de a magyar nemzet szent szolgálatára is, mint a szent László-rend tagjait.

Látjuk azonban a kísérleteket, hogy ezek az állapotok a mi zárdánkban megszűnjenek. Tudjuk, hogy »fekete« szerzeteseink napjai még vannak számlálva. Informálva vagyunk arról is, hogy már az idén várják a nagyobb disponátsit, mely őket »vörös« franciskánusokkal váltotta volna fel.

Ez azonban az idén még nem történt. Azért »még« nem, mert meg vannak akadva, úgy Rómában, mint Zágrábban, hogy kikkel is lássák el az itteni iskolákban a hitoktatást, ha a mostani magyarul tudó szerzeteseket innen áthelyezik, mert helyükbe magyarul tudó »vörös« barátokat nem disponálhatnak.

De a sok tervezetést utóljára is csak oda fog kilyukadni, hogy zárdánkban »vörös« barátok ütik fel tanyájukat. S akkor be fog következni az a helyzet, melyet már 10 évvel ezelőtt állítottunk előtérbe: hogy t. i. zárdánk idegen érdekeknek kerül a szolgáltatába, ami az itteni összhangozt rontani fogja s a hazafias érzés kialakulásának hatalmasan útjában fog állani.

Ezek az aggasztó kilátások gondolkodba kell hogy ejtsenek s hazafias elhatározásra kell hogy készítsenek.

Nem marad egyéb hátra, mint hogy a helyzeten változtatni akarjunk. Ki-ki a maga módja és tehetsége szerint folyjon be abba, hogy itt Csáktornyan a régi plébánia felállításuk s már előre gondoskodjunk arról, ha a rendszer és szellem a zárdában megváltoznék, máris rendelkezésünkre álljon a plébánia, mellyel az idegen szellem munkájának gátat vehessünk, annak romboló erejét ellensúlyozhassuk, illetőleg megakaszthassuk, mint olyan tényezővel, mely ugyancsak egyházi keretben teszi lehetővé az idegen szellem terfoglalását, annak az évtizedekre visszanyúló hazafias működésünk elért eredményével szemben való, érvényesülését.

Természetes, hogy döntő tényező ebben a tekintetben maga a pátrónus, Festetics Jenő gróf úr. Nélküle mi sem történhetik ebben a kérdésben. Általa azonban hatalmas lépéssel közeledhetünk a cél megvalósulásá felé. Sőt úgy vagyunk, hogy csakis az ő akaratán múlik, hogy Csáktornyan meg egy templomban imádkozzunk s hogy ebben a templomban találjon menedéket a magyar szellem, ha a szent Ferenciek temploma idegen érdekek szolgálatába szegődni találja.

Hogy van-e kilátás a régi plébánia felállítására, azt nem tudjuk. Mert nem tudhatjuk, hogy a Gróf úr ebben a tekintetben hogyan gondolkozik. Csak rámutatunk arra, hogy egyre haljunk, hogy a Gróf úrnak tervei vannak s hogy a város társadalmá-

Őszi hangulatok a Balaton mellett.

Irtá: Balázs József.

(Utánnyomás tilos.)

Keszthelyről elmentek a fürdővendégek s csak néhány család maradt vissza a Hullámszállóban. Azok is lassan-lassan elutaztak s végül csak egy asszony maradt. Egy csinos elevenárcu szőke pesti asszony.

Mi tartotta vissza ily késő őszig? Talán a Balaton különös őszi képe? Avagy a park meszerű borongó hangulata kötötte ide? Nem!

A park képe teljesen megváltozott. A nyáron pompázó fák elvesztették díszüket s csupaszon merednek az ágak az ég felé. A lehulló levelek ropognak, recsegnek a lábuk alatt s kellemetlen szél fú a Balaton felől.

Barátságatlan idő van.

Már alkonyodik s a parkban alig jár ember. Végre eltávoznak az utolsó is. A nap teljesen leszállt a somogyi hegyek mögött s félhomály borul a Balaton ezüstös tükrére. Csend van köröskörül s csak a messziről hallatszók kutyaugatás és a habok zúgása zavarja a nyugalmat.

Lassu kimért léptekkel halad a főtérányon lefelé egy csinosan öltözött, angolos bajuszu fiatal ember. Utána kullog hű kísérője, egy fehér mopszli kutya s meg-megáll, ha gázdjára körülnez.

A fiatalember a Hullámszállódnak tart s midőn odáér, megáll, óvatosan körülnez. Majd felvesz egy kis kavicsot és ügyesen feldobja egy emeleti ablakra.

Néhány pillanat múlva viláosságot gyujtanak a szobában s a fiatalember nyugodtan hatad az új park felé.

Hosszu szürke köppenbe burkolva, kis utazó sapkával a fején, lép ki az utolsó fürdővendég a Hullámból s a szálló megkerülése után óvatosan az új parknak tart.

Egyik legzsélső padon találkozott. Ott már nem járt senki s a sötétség eléggé védelmezte őket a kíváncsiak elől. A fehér mopszli a fiatalember intésére a pad alá sompolyog s csendesen figyel.

— Megkapta levelem Aladár — kérdé kissé izgatott hangon a nő.

— Meg — felelé a fiatalember — és mint látja asszonyom, mint mindig, most is pontos vagyok. De mondja csak, miért hívatott oly sürögösen, hiszen úgy maradtunk, hogy ma nem találkozunk. És bizony, ha kedves sorai öt perccel késnek, már nem találunk otthon.

Gyengédten magához vonta a nő kis kezét s melegen csókolta.

— Remélem nincs baj — folytatja enyelegve a férfi.

— Ahogy vesszük, kedves Aladár; baj is, nem is baj. Olyan baj, amire mindketten számítottunk.

A férjem irta, hogy ma este jön és holnap végleg elhagyjuk a Balaton partját. Láthatja kedvesem, hogy nem akartam búcsú nélkül távozni és ezáltal Önnek fájalmat okozni. Mert tudja az Isten, jövőre hol fogom a nyarat tölteni?

Mily örült az élet. Megismerkedünk egy kedves emberrel, megszeretjük s mi a vége? El kell

menni, itt kell hagyni az édes emlékekkel telt helyet. Vissza a városba. Végig táncolni a telet, zsúrozni, mulatni. Borzasztó!

A fiatalember kissé meghökken, mert nem gondolta, hogy ilyen közel van a szakítás. Mig az asszony beszélt, hallgatott, de azután sem tudta, mit mondjon.

Mit is mondjon most ennek az asszonynak, akinek udvarolt s kinél elérte célját s ki másnak a felesége.

Mindkettőben majdnem ugyanazon gondolatok kergetőztek. Mulattak, élveztek és ezzel vége. Nem tartoznak egymásnak.

A fiatalembernek mégis fájt kissé a szakítás, mert egy keveset szerette az asszonyt s megszóka. Végre megszólal melankólikus hangon:

— Fájdalmas tudat. Szakítani ilyen hirtelen majdnem hihetetlen. Vége a szép napoknak s a gyönyörrel telt óráknak. Oly szomorú a valóság s annyira beleillik az őszi hangulatba. Mintha a természet velünk érezne, búcsuzik, mint mi a szép nyári életől. Elvették a szép nyarat s most beállott az ősz. A mi leveleink is lehullanak, de vajjon tavaszra újra kizöldelnek-e... tudja az ég...

— Ne legyen olyan lehagott kedves Aladár, hiszen okos fű. Fáj nekem is a távozás, de erre számítottunk. Férjes asszony vagyok és vannak kötelességeim. Elégeden meg azzal, ami elmúlt és ne zúgolódjon. Mindig jó szívvel fogok mégásra gondolni, az én kedves hűségű udvarlómrá.

Gyengédten megismogatta Aladár arcát.

— Most pedig induljunk, mert nincs sok időm. Egy óra múlva megjön a vonat és az ál-

nak nagyon jól esnek, ha a Gróf úr tervei épen a plébánia megalapításában csúcsosod-
nának ki.

Ennek az óhajnak volt a mult városi képviselőtestületi gyűlés is a kifejezője, melynek egy indítvány során egyhangulag hozott határozatából kifolyólag a város képviselőtestülete memorandumban keresi meg Gróf urat azzal a kérelemmel, hogy patronusi jogánál fogva a régi plébániát felállítani kegyeskedjek.

Mi a magunk részéről csak örvendhetünk a képviselőtestületi határozatnak. Mert ha van erkölcsi testület, mely hivatott arra, hogy a Gróf úr előtt a nagyközönség tolmácsolója legyen, akkor a városi képviselőtestület az. S ha van erkölcsi testület, melynek állásfoglalására a Gróf úr súlyt helyezhet úgy bizonyára ez a testület számíthat arra, hogy véleménye Gróf úr részéről kellően honoráltassék s megfelelő mértékben figyelemre méltatassék.

A közönség részéről tehát az iniciatíva megtörtént. Most a kegyúron a sor, hogy a maga akaratát érvényesítse. S a Gróf úr a város memorandumát bizonyára bölcs megfontolás tárgyává fogja tenni. Mérlegelni fogja a körülményeket, melyek nemcsak szükségessé, de ieltséssé teszik a régi plébánia felélesztését.

Az árkivumban található iratok adják majd a pátronus kezébe a fonalat, amellyel a kényes, de a közügy s még inkább a magyarság érdekében nagyon fontos ügyet dültöre juttatja. S akkor a jogi és anyagi szempontok mind előrűpnek ama hazafias tekintetek előtt, melyek e kérdés keretében kidomorodnak.

S annál nagyobb lesz a kegyúr dicsősége, ha ezeket a nehézséget legyőzve, nagy tekintélyenél és pátronusi jogainál fogva a gordiusi csomót ketté vágja s a világi plébániát restituálni fogja.

Bizalommal nézünk tehát a fejlemények kialakulása elé, mert meg vagyunk győződve, hogy az a magyar társadalom régi óhajához köpest csakis a magyar ügy diadalát eredményezi.

Városi közgyűlés.

Csáktornya képviselőtestülete Petrics Ignác városbíró elnöksége alatt f. hó 21-én gyűlést tartott. A jegyzőkönyv hitelesítésével

lomásra kell mennem; felkelt s csókra nyujtotta ajkát.

A férfi hevesen magához ölelte az asszonyt s sokáig csókolta.

Ilyen hidegen hagyna itt, mondá majdnem panaszos hangon? A hosszú és napokat egy csókkal zárjuk be? Nellim ne legyen kegyetlen. A nő elindult s magával húzta Aladárt, ki akaratlanul engedelmekedett. Erősen magához ölelte a karcsu teremest s szerelemtől áradó szavakat suttogott fülébe...

Az asszony gyengéden kinúzta magát a fiatal ember kezéből s kissé szemrehányóan felelt Aladárnak:

— Legyen esze jó barátom. Maradjunk csak jó barátok és ne törje szét az utolsó percben emléktűnket.

Azután hallgatva mentek tovább. Nem volt mondani valójuk.

A Hullám elé értek, hol elváltak...

A férfi gondolkodva haladt kifelé, néhány-szor megállt s vissza-vissza nézett, mintha valami felett gondolkodna.

A fehér mopszi okosan, kérdőleg nézett gazdájára, mintha azt akarná mondani: gyere gazdám »Gombhá, ha leszakad lesz más.« És midőn Aladár kutyakorbáccsal verdesve lábszárát kisetett a park-ból, csaholva ugrált gazdájára előtt.

Fink Ferenc és Fejér Jenő képviselők bizaltak meg. A láragsorozat első pontja a zágrábi hadlestparancsnokság köszönete volt, melyben a város képviselőtestületének a Karapancza Miklós alezredes búcsuzó soraira hozott hozott határozatáért mondott köszönetet.

A főszolgabíró átiratából kifolyólag ki-mondja a közgyűlés, hogy vasárnaponként ezentúl 8 rendőr teljesít őrségi szolgálatot a város utcáiban. Miután pedig a rendőri lélszám csekély Csáktornyan, elhatározza a képviselőtestület, hogy a jövőben, ha a költségvetés azt megengedi, a rendőrök szá-mát szaporítani fogják.

Horváth Miksa ácsnak és Sefcaik Zsig-mond kéményseprőnek a lakhatási engedélyt megadja felvétel nélkül.

A bábák látogatási díját az előjáróság javaslatára a nem szegényeknél 6 K-ban, szűlesen kívüli esetekben 2 K-ban állapítja meg a közgyűlés.

Flatz Anna illetősége újból megtagad-tatik.

Fehér Vilmos szinigazgató kérésének, hogy a város ingyen helyiséget biztosítson neki, vagy ennek ellenében megfelelő évi segélyben részesítse, a képviselőtestület, a magas pótdóra való tekintetből, nem tehet eleget; de az erkölcsi támogatáson felül el-engedi a szinigazgatónak az egyes előadások után a szegény-alap javára fizetendő 1—1 korona játékdíjat.

Az előjáróság előterjesztésére a gim-názium felállítására ügyében s Zrínyi Károly képv. test. tag indítványára a plébánia tár-gyában memorandumot intéz a város elő-járósága a vallás- és közoktatásügyi minisz-teriumhoz, illetőleg a csáktornyai templom kegyurához, Festetics Jenő grófhöz.

A Kereskedő Ifjak mulatsága.

Egy fényes estéről kell beszámolnunk, amikor a Kereskedő Ifjak kabarejéről hírt adunk. A közönség részéről kifejezésre ju-tott nagyfokú érdeklődés s a szereplők ügyes-kedése adják meg az est sikerét és jelen-tőségét, melyek a kabaré együttesen a far-sang egyik kiemelkedő mozzanatává avajkák.

Ezzel a Keresk. Ifjak egyesülete fénye-sen beigazolta életrevalóságát s azt a jó szellemet, mely tagjai közt fennáll. A komoly lörekvés, mely az önképzés szolgálatában a magyarsítás és kultúra munkái sorába az egyelet terelte.

Szívesen üdvözljük az egylet tagjait ezen a téren is, mert a mai debü után csak fokozódnak várakozásaink. Látni fogjuk ez egyesületeket máskor is ott, ahol komolyan munkálkodni kell s ahol az előjelek utáni ítelve nem hiába fogja keresni a babért.

Az estély programja különben 6 pont-ból állott. Az első pont egy csinos kis egy-felvonásos vígjáték volt »Piroska modern léány lesz« címen. A szereplők: Sztrahunya József, Krizer Ernő, Sáfrán Ferenc egyleti tagok és Benedikt Katinka vendég voltak. A színelőadás szép sikert aratott. Előidézte ezt a szereplők ügyessége, akik közül termézetesen a kis Piroska kapta a legtöbb tapsot otthonos, bátor, szinpatikus, kedves játékaért. — A második pontot Fuchs Fe-renc tag töltötte be »Az ügyetlen ember« kabaré jelenetével. Nagyon ügyesen ügyet-lenkedett. — Peitl József tag két ízben is énekelte kuplekát, nagy tetszési aratva ügyes mókáival s jó felfogással előadott énekszám-jaival. — Az énekszámokat Schmidt Olga kísérté mint vendég, aki azonban ezenkívül

két darabot önállóan is játszott azzal a kedves rutinnal és precizitással, amelyet eb-ben a korban, amelyben ő van, csak méltá-nyolni lehet.

Fénypontja az estnek Purcsi János ta-ntórkész-intézeti tanár cimbalomjátéka volt. Purcsi játékát közönségünk már ismeri. Felülmulhatatlan művészetéhez hozzászól-
ni nem lehet. Bámulat lárnya volt ez alkalom-mal is Bihari érzelmű, melyet a művész egy végtelenül fűlbemászó népdal varriáció-val töltött meg, mellyel csak újabb alkalmat adott a halás közönségnek, hogy a nyujtott élvezetet tapsviharral honorálja.

Az előadást tánc követte, mely még a reggeli órákban is együtt lártotta a közön-ség túlnyomó részét.

Az aszfalt!

A képviselőtestületnek tekintélyes szó-tóbsággal hozott határozatába csak nem nyugszik bele a városi háziurak egy része. Nemcsak, hogy felebbezést adtak be a hatá-rozat ellen, hanem hozzánk is egy terje-delmes nyilatkozatot küldtek be, mellyel dokumentálni akarják, hogy bizony a Mura-köznek nincs igaza, amikor azt állítja, hogy a felebbezést aláírt háziuraknak csak egy kis része került ki azokból az utcákból, ahol aszfaltolni fognak. A névsorból csaku-gyan megállapítottuk, hogy minket tévesen informáltak; mert tényleg elég szép szá-mal kerültek ki a Rákóczi-utcából s más, aszfaltozás alá kerülő utcákból aláírók. Hanem, sajnós, abból azt is megállapíthat-tuk, hogy van közöttük egynehány olyan házi-úr is, akik két ujjukkal fízethetnék ki akár 20—30 háziúr eziránt való költségeit. És mégis opponálnak. No de mindegy. A gyé-mánt is annál ragyogóbb, minél jobban csiszolják. Minél több küzdelem után kap-nak utcáink aszfaltjárdát, annál nagyobb lesz azoknak az érdeme, akik a város széptésére magukat exponálták. Hogy az aszfalt pénzbe kerül, az a mi nézetünk is. S hogy egyéb tenni való is akadna váro-sunkban, az is bizonyos. Abban azonban Tamások vagyunk, hogy ha választásra boc-sátának a kérdést, hogy az előterbe állított dolgok közül akár csak egyet is akceptál-nának minden ellenkezés nélkül. Bizony ebben az esetben is támadna ellenzék, mely a kivitel megdöntéseért magát exponálná, ép úgy, ahogy most az aszfalt a vörös posztó. Mert hiába, az csak úgy van: van-nak emberek, akik a napot is megállítanak járásában — ha tőlük függne!

K Ü L Ö N F É L É K.

Élet és én.

Írta: MEKOVETZ KÁROLY.

Eszembe jut, midőn kötséggel szívemben Kértem az Életet, hogy nekem kedvezzen S az kíméletlenül, ridog mostoha-kánt Tépett ki szívemből minden boldog reményt.

Előzött magától s messze idegenben Hiába reméltem azt, hogy visszatérjen Régi idők kedves, ábrándos világa, Midőn az Életet még szerettem volna.

Igazán szeretni azóta nem tudok; Gyűlölvé tettem a hiú ábrándok. — Ezek is eltűntek, már nem remélhetek, Boldogtalan vagyok — azzá tett az Élet!

— Kinevezés. A vallás- és közoktatás-ügyi m. kir. miniszter Szántó Károly dr. pozsonyi felsőbb leányiskolai tanárt a VII. díjosztályba rendes tanárrá nevezte ki.

— **Kinevezés.** Kornfeind Jenőt, a zágrábi felsőbb leányiskolák hitoktatóját, Kornfeind Nándor, drávavasárhelyi nyug. jegyzőnek a fiát, a zágrábi érsek kinevezte szentszéki jegyzővé. Ez a kinevezés csak örömeire szolgálhat a muraközi magyarságnak, mert ezáltal egy derék, testben-lelékben igaz magyar fiút ért a kitüntetés, aki Muraköz szülőltje s lelkes támogatója ott is, ahol érdekeink megvédéséről van szó.

— **Eljegyzés.** Viskyai János felsőmihályfalvai körjegyző folyó hó 22-én jegyezte el Hirschsohn Margit Gizella kisasszonyt Mura-siklóson.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi m. kir. miniszter a csáktornyai járásban Beszterczy Gábor gazd. szaktanárt a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— **Kinevezés.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Jakóts Bertalan csáktornyai m. kir. állatorvost a X. fiz. osztályba állatorvossá nevezte ki.

— **Áttérés.** Meghaló egyházi ünnepély részese volt f. hó 22-én Murasiklós község. Hirschsohn Gizella és Rozália murasiklósi izr. vallásu urileányok u. i. áttértek a róm. kath. hitre. A keresztés szentségének felvételében Kottler Márton ottani plébános részesítette a hölgyeket, akiket öröm volt végighallgatni, amidőn keresztényi meggyőződésüknek kitejéztetvén, fennhangon imádkoztak el a keresztény imádságokat. Hirschsohn Gizella Margit, Rozália pedig Ilona nevet kapott a keresztelésben. A keresztelés d. u. fel 3 órakor tartatott meg a murasiklósi templomban, amely telve volt érdeklődőkkel, akárcsak valamely nagyobb ünnep alkalmával. Lélekemelő beszéd és keresztényi tanácsok hangzottak el ezután a plébános ajkairól, amit ünnepies vesperás litánia követelt. A lefolyt egyházi ténykedés ünnepélyességét emelte meg Szalmay József járási főszolgabíró, valamint Plichta Béla csáktornyai vidéki körjegyző személyes megjelenése. Az ünnepélyt lakoma követte.

— **Jegyzői bál.** A farsang egy igen fényesnek ígérkező mulatságról értesülünk. A csáktornyai járás jegyzői kara élén a főszolgabíróval február 25-én részben a Csáktornyan építendő kórház-alapja, részben a Zalaegerszeg felállítandó Csányszobor-alapjára táncestélyt rendez. Erre a meghívók a jövő héten széjjelküldetnek.

— **Halálozás.** Egy derék városi polgár hunyt el a napokban Holzmann Mihály iparos személyében, aki mult vasárnap reggel 6 órakor, életének 60-ik évében váratlanul meghalt. Holzmann mindenki mint józan gondolkozású törekvő, hazafias érzelmű polgárt ismerte s így váratlan elköltözése nemcsak hozzátartozóinak okozott fájdalmat, hanem városszerte is osztatlan részvételt keltett, ami a hélfőn d. u. végbement temetés alkalmával is megnyilatkozott. Nyugodjék bekében!

— **Teaestély.** A helybeli iparosok olvasóköre ugyancsak hozzáát, hogy az egyesületbe élénkséget vigyen. Az olvasókör helyiségei állandó látogatottságnak örvendenek. Ennek előmozdítására az elnökség teaestélyt rendezett f. hó 23-án este a körben, mely felette sikerült. Az estély célja a családias jelleg mellett az ismerkedés volt. Körülbelül 80-an jelentek meg nőktől tarkítva. Persze felkészültekben sem volt hiány s az is csak természetes, hogy az est táncban végződött.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Hirschsohn Nándor (Ferdinánd) csáktornyai lakos nevének Halász-ra kért átváltoztatását megengedte

— **A plebánia ügye.** Vezércikkünkben foglalkozunk a város területén felállítandó plebánia ügyének fontosságával, mely tárgya a képviselőtestület határozatot hozott. A kérdés felvetődött a zárda ügyével kapcsolatban, mely talán már rövid időn belül az u. n. "vörös" szerzetesek birtokába kerül. A képviselőtestület is aggodalmasnak találta ezt a kitalást s már most lépéseket tesz a csáktornyai templom kegyuránál, Festelits Jenő grófnál, hogy pátronusi jogait érvényesítve, a régi csáktornyai plebániát restitálja s ezzel a leendő horvát szerzetesek magyarelleses működésének már eleve gátat vessen. Ha az ügyet Gróf úr megfontolása tárgyává teszi, egy horderejében nagy fontossággal bíró kérdés nyer végleges megoldást, mely új templom építésében s a magyarság egy újabb bástyájának emelésében nyer látható kifejezést.

— **Megszűnt difteria.** A difteria már nem rémítget. Konstatálhatjuk, hogy már nem okoz aggodalmakat. A négy megbetegedett gyermek közül kettő meghalt, kettő azonban meggyógyult s így ez idő szerint nincs difteriás beteg a város területén.

— **Csáktornya gimnáziumot kér.** A csáktornyaiak ez iránt való kívánságai ismét előtérbe léptek. Felélesztette a régi óhajt a lapokban közölt ama hír, hogy a kormány a Dráva mentén 3 gimnáziumot akar felállítani a Horvátország területén élő véreink gyermekeinek nevelésére és taníttatására. Ezek a gimnáziumok internátussal lennének összekötve s mint ilyenek a magyarság ügyét szolgálnák. A képviselőtestület akcióval az egyik gimnáziumot Csáktornyanak akarja megszerezni s ezért memorandummal járult a közoktatásügyi miniszter elé.

— **A csáktornyai népszámlálás eredménye.** Mult számunkban közöltük a népszámlálás alkalmából begyűlt számlálólapok számát, mely azonban a város lakóinak számát csak megközelítőleg jelezte, minthogy ez a népszám az anyag revíziója folytán módosulónak ment keresztül. Most már a népszámlálás eredményéről a következő pontos adatokat közölhetjük. A lakásul szolgáló házak száma: 556, az 1911. évi népszámlálási 502 házzal szemben. A lakott lakások száma 1160. A nem lakottaké: 47. Az intézeti háztartások száma: 5. A népszámláláskor jelen volt egyének száma 4900. A lakáshoz tartozó távollevők (katonáskodás, iskolába járás, kórházi ápolás, látogatás stb. miatt távollevők) akiknek vizsztatérésre számíthatni: 299. Minthogy a város rendes lakosságát képezik azon polg iskolai s tanítóképző-intézeti növendékek s látogatás miatt ideiglenesen távollevők is, kik a népszámlálás idejében otthon születtek, vagy egyéb helyen ismerőseik körében voltak, Csáktornya polgári lakosainak száma a népszámlálás idejében a Csáktornyan ideiglenesen tartózkodó vendékek (115) s a Csáktornyáról besorozott katonák levonásával és a távollevők hozzáadásával 5072. Mely szám az 1901. évi 4461 polgári lakósszámmal egybevetve 611 főnyi gyarapodást, százalékbán kifejezve: 13.67% szaporodást jelent. A rendelkezésünkre álló adatok szerint az 1871. évben 29.2%, a 81. évben 5.68%, az 1901. évben 14.07% volt a szaporodás a jelenlegi 13.67%-kal szemben.

— **Magyar ember sikere Amerikában.** A magyar lapok híradása szerint Friedrich Lipót, Friedrich Zsigmond csáktornyai polgár fia, ki eddig az Egyesült Államok második legnagyobb bankjának, a National Bank of

Commerce egyik igazgatója volt, az American Smelting et Refining Company igazgatásával bízott meg. Ez a társaság a világnak legnagyobb nemes fémtermelője s a rézjárat terén is az első helyet foglalja el. Friedrich Lipót gyors haladása és érvényesülése az amerikai legelőkelőbb körökben annál örvendetesebb ránk magyarokra s mindenekelőtt csáktornyaiakra nézve, mert hazánk-fia még csak 34 éves fiatalember, kire még nagy jövő vár. Erdekes, hogy Friedrich nagy szerencséjét Kállay Béni volt közös pénzügyminiszternek köszöni, aki őt, mint boszniai hivatalnokot, a párisi világtalálásra azért küldte, mert a kiküldetésre alkalmas pályázók közül egyedül tudott szlávul. Itt Párisban fedezte fel tehetségeit egy amerikai bankár, aki meg Amerikába protezsáltta, ahol szorgalmával és tehetségével oly mesés kariert csinált.

— **A Ker. Nőegylet közgyűlése.** A helybeli Nőegylet e hó 22-én tartotta meg évi közgyűlését Hackl Károlyné elnökele alatt. Csodálatos, hogy 98 tag mellett, a tisztviselőkn kívül csak egyetlen egy tag jelent meg a közgyűlésen. Pedig az egyesület nagyobb érdekűdésre tarthatna igényt, mert igazán nagy lelkendezést fejt ki a jólékonyság gyakorlásában. Az egyesület a mult évben 33 szegénynek nyújtott rendes havi segélyt, akik összesen 928 K segélyben részesültek. A karácsonyi gyűjtésből pedig 20 szegénysorsu tanulót télicipóval s 20 segélyreszorult szegény polgárrasszonyt tűzfával ajándékozott meg. Az egyesület jelenlegi vagyona 6719.48 K-t tesz ki.

— **Falusi csendélet.** Murat Mátyás vitlai és Czeczarkó János felsődomborui lakosok e hó 19-én Felsődomboruban Perger István, Perger András és Safarics Ferenc odaváló lakosokkal ugyancsak összeverekedhettek, hogy ennek következtében az ügyesség elé kerül az ügyük. A bírói tárgyalás oka a testi sértés, mit Murat és Czeczarkó verekedés közben utóbbi három jámbor felsődomborui polgáron ejtettek. A szenvedett sérülések több hétre terjedő ágyban való pihenést eredményeztek.

— **Korcsmai verekedés.** Mintán a farsang a vasárnapi verekedések szezonja, Drávászentmihály korcsmája sem maradhat hátrabb a többinél. Bebizonyult ez mult vasárnap is, amikor Szabol István és Vinczetics Flórián Fanazsol Jakabot és Bozsics Eleket egy parázs kis verekedésből kifolyólag alaposan eldeklínáltak. A verekedés a helybeli járásbírósg elé is került, mert a megverték alapos testi sérülésekkel kerültek haza a harcterőről.

— **Országos vásárok.** Csáktornya nagyközségben az 1911-ik évi országos vásárok a következő napokon fognak megtartatni: 1. Balázsnapi vásár (pénteken) február 3-án, 2. Virágvasárnapi vásár (hétfőn) apr. 10-én, 3. Péter és Pálnapi vásár (pénteken) június 30-án, 4. Porcinkulanapi vásár (csütörtökön) augusztus 3-án, 5. Teréznapai vásár (pénteken) október 13-án, 6. Katalin napi vásár (szombaton) november 25-én Ezenkívül minden szerdán hetivásár sertes felhajtással, azonfelül január 4, február 1, március 1, április 5, május 3, június 7, július 5, aug. 2. szeptember 6, október 4, november 8 és december 6-ik napjaira eső szerdán rendes szarvasmarha vásár.

— **Közlemény.** Zalavármegye alsólendvai illetve novai járásban lévő Alsólendva és Nova községekben ajonnan létesített törv. hatósági távbeszélő központok — a zalaeger-

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predpate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prepлатна cѐna je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini breji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Navuk od socijalizma.

I Propast poljodetskoga staleža.

Vu Medjimurju takaj se širi socijalizem. I med nami vnoji jesu socijalisti. Jedni smo kršćanski socijali, a drugi su odmetnici, revolucionarni socijalni demokrati. Vu svih nas nekaj vrije, ništi nije pravo zadovoljan, saki prigovarja denesnjemu krivičnomu položaju ljudstva i saki čaka premenbu. Komaj čaka svaki onaj čas kad se bude genulo ljudstvo, da se stvori drugi red, druga pravica. Nešteri veliju, da čim naš stari kralj zaklopi svoje trudne oči, onda bude odmah nastalo komešanje. Mislim da nebude do onda još stvar zrela. Nego po času i na to dojde red.

Ali da se budemo i mi mogli prav ravnati vu bojih budućnosti, dobro nam bude znati, vu čem zaprav stoji socijalizem?

Od čega i radičega je nastal? I kak se mora po pravici rešiti i izvršiti?

Denes hoćem prvi zrok socijalizma predložiti, a to je: *propast poljodetskoga staleža.*

Stalež poljodelski gine, prepada, nestaje ga! A to je velika stvar, jer je do vezda bil ov stalež fundament države, prvi i najjaksi oslon jezeroletnoga staroga reda društvenoga. Ako stalež moški prestane, sve staro uredjenje šnjim skup se poruši za niaveke.

Prvi zrok propasti ovoga staleža jesu moderni izmišljeni načini produkcije ploda i njegovog rasprodanja. Vezda se radi s parom i elektricitetom, strašnom brzinom raznašaju željeznice i parobrodi robu po svimi tržišci sveta, s mrežami brzajavnih i telefonskih žica isprepleten je celi svet, otpre-

su meje svim orsagom, trgovina svetska nema nigdi sprečke, i potom je nastala *sveobča konkurencija*. Žito i drugi plodovi poljodetskog rada postalo je fal. Cena je strašno pala. Američki farmari imaju velike posjede, sve delaju s mašinami, sve leži izrade, zato leško prodaju svaki plod faleše. A naš evropski poljodelski stalež ima malo raskomadano zemljišće, z rukom dela svoje polje, skupa mu je produkcija, teško obradjuje svoj komad zemlje, a ipak zbog silne konkurencije slabom cenom prodaje plod znoja svojega. Zato najjaksi element staleža moškoga beži iz sela iz rodjene grude zemlje i beži vu varoš, vu fabriku, na štreke, vu Ameriku, a ostavlja domaj decu, ženu i starce obnemogle. Tak gine negdašnji najznašeti stalež seljački.

Drugi zrok propasti ovoga staleža je, da država strašno vnojo traži od poljodeljstva vu porcijah Ministri orsački, osebujno pak minister vojničtva nepresežno vnojo iščeju vu svojih svakogodišnjih predračunih. Letošnj. proračun za skupnu vojsku našu magjarsku i austrijansku iznosi 359 milijonov 530 zero kruna, a gde su još drugi izdatki? A to sve ide najvećma iz zepa seljačkov.

Dodajmo k tomu koliko plaćamo za interese prevelikoga duga državnoga. Orsag nam je puno dužen, i sve se više zadužuje. Tak i druge države. Mi smo dužni do osem jezer milijonov forinti!

Godine 1869 je odmerena zemljarina, da svaki gospodar plaća 22 procenta čistoga dohodka. Ako se zeme vezda, da je cena žitka od onda pala na polovicu, a nameti su negdi-negdi porasli još na 70 do 100 procentov, a zemljarina je ostala jednako visoka, — onda moramo prerezati zakaj je poljodjelavec samo prošti radnik, rob na svojoj zemlji, sluga pravi, jer je

njegov čisti dobitak samo vu njegovom radu, t. j. koliko dana radi, toliko dana more živeti na svojem gruntu čovjek i njegova familija. Prava korist, pravi dobitak zemlje ide vu ljudski žep. Nesplati se dakle biti poljodjelavec, ljudi se bore vu druge staleže, vu varuše!

Treći zrok je prepasti staleža moškoga: veliki dugi zapisani na imetek, zbog česa dojdeju zemlje na bubenj. Novac od prodane zemlje dobiju verovniki, a bivši gospodar seli se iz zemljišta starinskoga. Radi hipotekarnih dugov došlo je do licitacije vu našoj zemlji vu zadnjih 25 godinah do osem jezer grunтов sako leto. Tak se sela prazne a varoši ljudstvom puniju. Strašnom brzinom se povekšava broj stanovništva vu varoših. Gledajte Budapeštu, Beča, Berlina i druge gradove! Gledajte osebujno gradove vu Ameriki! Sve kaj je jakske, zdravo i žilavo, ide tamo, a domaj ostaneju kržijavci i obraduju črnu zemljicu.

Razložil sem eto prvu priliku, prvi kip socijalnog pitanja! To je agrarno pitanje. To je briga svih dobromislećih ljudi. Treba se trsiti da se čim brže, mudro, brez krvi i revolucije zastavi ova propast poljodeljstva. Nekaj se mora učiniti. Jer drugač bogme nebude dobro nam, niti deci našoj.

P. L.

(Drugi put dalje.)

Politički i gospodarski pregled.

Ove dneve zbrali su se naši magjarski i austrijanski delegerci, da raspravljaju naše skupne poste i razdeljuju naše krvavo zaslužene, teško zmorene novce vu orsačke potreboče.

Vezda nam skupni ministri pokazuju, koliko penez nucaju od naroda.

Prememba.

Svet se puni, pak se prazni
Sve kaj na njem obstoji,
Syemu dani su prolazni,
Na premembi vse visi,
Nam gornjim Medjimurčanom
Martinščanom, Štirgovčanom,
Čujte kakov je spremen,
Dala lanjaka nam jesen.

Nas' ga gorakoga Ljubljenca!
Je pobrala kruta smrt.
Blagoga Keckšes Ferencza,
Svetinik leži podrt.
I zaplakali vse širom
Za Duhovnim si pastišom
Sveto Martinščani so,
Gdo nje obatrivi gdo?

Kapelana Puric Luka,
K jim je poslal Višnji sam,
Kak proroka Habakuka,
Angel je odneso tam,
Rane srčca' svim oblažit,
Gorkih bolih utolažit;
#Zaru sveto Martinško,
Gdo bi boljši bil zato.

Nut pri svetomu Martinu
Žurno su na kraju tom.
Negledeči na prazninu
Ostavljenju, za sobom.
Tihih suz' za jimi lije,
Na tla Štirgovske Župnije.
Bogu — Narodu dragom,
Višnji nam sprovadjaj Bog!
Vellečastnoga, Bog Živi,
Gde god bili mnogo let!
Nas Zupljanc pa batrivi
Jer stalnosti nema svet.
Trajnu stalnost, brez slovesa,
Daju samo nam Nebesa,
Pa nam svim gor' vsvetom Raj.
Vječni združiti se daj!

Složil: M. Kutnjak

I. Gospodin školski nadzornik.

Negde se je dogodilo, mozbit ne baš pri nas, ali negde se je ipak sbilo, pak jer su školski nadzorniki po celom svietu raztepeni, to se onda nikak nemre za stalno tvrditi, gde se je sbilo.

U niekoj školi je školski nadzornik držal svoje propisano pregledanje škole, pak jer su dieca onak nekak suhoparno, bez uljudnog naslova na koncu odgovarala, to je nadzornik opomenul učitelja, da taj uljudni zaključak odgovora, na svaki način diecu nauči, jer će to i poslie trebati, kad budu soldati, pak kad bude kojega general pital, jeli bi želel na kaprola avanzirati, onda će on morati odgovoriti: »Na zapoved, gospodin general!« — A kad bi gospodin plebanuš koju dievojku pital, jeli bi hotela iti za muža, onda ona nesme samo onak suhoparno odgovoriti: »Bi!« — nego mora uljudno sa naslovom pitajućega na koncu odgovoriti, anda: »Bi, gospodin plebanuš!« — »Hoćete se danas iti u muru kupat?« — »Hoćemo, gospodin učitelj!« — »Jeli vi poznate ovoga čovieka?« — »Poznam gospodin sudac!« i. t. d.

Ov učitelj je odmah svojega prijatelja, susedne fare učitelja obavieštil o tom, na čem taj novi školski nadzornik jaše, koj

Minister vanjaskih poslova	15 milijonov krun.
Minister soldatov treba	356 " "
Minister morskih seregov.	68 " "
Minister skupnih financijah	4 " "
Bosna i Hercegovina nuca	12 " "
Druge vojne potrebe	24 " "

Skup s ostalimi potrebočami ima dake narod dali letos 448 milijonov krun.

Nadalje nazveščaju nam ministri naši, da vu Triestu budu gradili 4 velike vojničke ladje, koje budu koštale skupa 242 milijonov krun.

Evo nam prilike da se zamislimo, kaj bude stoga, da se sako leto povekšava tražbina za vojsku na suhom a još većma i na morju. Čemu toliko vojničtva, toliko ratnih ladjah? Ministri odgovaraju na ova pitanja ovak: I drugi orsagi predi neg mi spravljaju vojsku svoju i povekšavaju, mi nesmemo za njimi zaostati, jer smo onda izgubljeni. Sve se države grozno naoružavaju. Kaj bu stoga?

Vu Horvatskoj još nema reda i poslovanja vu skupštini. Stari jal horvatski i svadljivost pomete svaki napredak narodni.

Vu Austriji se Nemeć i Pemec nikak složitj nemreju, zbog toga su vekovečke kavge i prepirke.

Vu Portugaliji ljudstvo nije prav zadovoljuo s novom vladom republikanskom. Zato tamo vezda ima puno štrajka.

KAJ JE NOVOGA?

— Imenovanje. Zagrebački svetistol je Filipich Lajoša dravavašarheljskoga plebanuša, od csaktornjaiskoga zbirnoga kotara bivšega orsackoga ablegata za gornjemedjurmurskoga podjašprišta i školskoga inspektora imenoval. Mi se jako radujemo ovoj časti, jer novoga gospodina podjašprišta za takvoga človeka poznamo, koj srcem, dušom će brigu imeti nad školam, i njegovo domoljubje ne samo u našem lepom Medjurmuru, nego i vu čelim orsagu poznato je. Gospodinu Bog nek mu daje dobro zdravje, da u novim stališu njegve trude podpuni uspjeh naj kuruni.

— Novi vlastelinosti živinar. Festećić Jenš grof je za vlastelinostkoga živinara Laux Janoš občinskoga živinara imenoval.

će, dok okolo dojde, drugog tjedna i njegovu školu dojt pregledati, tim naputkom, da si do tog vremena diecu na tu uljudnost priuči, za da se nebude trebal dati opominjati od njega. To je učinjeno i dieca su si to dobro zapamtila, da na sva pitanja nadzornika, moraju na koncu odgovora primetnuti iz uljudnosti: »Gospodin nadzornik.«

Poslie nekoliko danah zatim dojde nadzornik pregledavat pomenutu školu, ali dieca su već bila posve uviežbana u njegov zahitiev, na kojem je jahal. On najprije pregleda školu, knjige, pisma, protokolle, i na svako pitanje dobi odgovor od učitelja sa titulom »gospodin nadzornik« na koncu. Već to ga je iznenadilo i stranom razveselilo, da je u toj školi već pri učitelju našel, kaj je želel; anda će se ta uljudnost po svoj prilici i u diecu uciepljivati.

Sada dojde red na izpitivanje diece i nadzornik pričme sam izpitivati iz staroga zakona, pak vzeme pad u paradizušu i istočni grieh.

— Škole razvijanje. Csaktornjaiske državne škole razvijanje je ministar do školskih poslova odredil. Naimo ova državna škola bi morala već pred desetmi ljeti imeti petoga i šestoga razrede, nego molbenice su se uvijek zabadava gori pošiljale. Vezda i tomu je koneć, jer ministar je odredil, da se u budućem školjskom ljetu, tojest prvoga septembra peti razred tak za dečke, kak za puće odpre. Jednu učiteljicu, i to Nuzsy Štefaniu već je ministar i punomoćil s učenjem. Dakle od prvoga septembra oni učenici, koji u državni školi četertoga razreda svršiju, i ne boćeju u polgarsku školu iti, moreju se poleg zakona u peti razred dati zapisati.

— Uspjeh popisa naroda. U Csaktornji poleg popisa naroda civilnih stanovnikov broj je 4 jezero 890. V 1900. godini je vu Csaktornji 4 jezero 461. civilnih osoba stanovulo. Polag toga u deset ljet stanovnici su s 429 dušmi se umnožili, iliti prirastli. — U Perlaku su se 4 jezero 680 stanovnici našli. (Koncem 1900 ljeta je bilo 4 jezero 110.) Vu ovim varašu je prirast 579. — U Ligetvaru stanovnikov broj je 1 jezero 176 (prirast 210), u Henišfalva občini 386 (prirast 30), u Dravašiklošu 612 (prirast 110).

— Umiranje. Dobsa Tamaša, ujudvarska kovačmestra supruga, rođena Peill Terēzia je tekućeg meseca 12-ga dana u Ujudvaru umrla. Pokona je 55 godine stara bila. Njeno mrlivo tielo su januara 14-ga poslie podne ob tretji uri u muraszentmarntosko groblje s velikim sućutom spravili. U pokojnici Dobsa Kalman muraszentmarntonski notarijus svoju mater tuguje. Nek počiva u miru Božju.

— Zvjerokradienci. Šajtos Adolf kiszbadaiskiski logar je proti četiri nepoznatih zvjerokradicov prijavu delal, koje je tekućeg meseca 3-ga dana u belicaiskim hataru pričinu zatekel. Vadasi su pred Šajtošom bježali, i jedan par cipele, jednoga kaputa i jednu pipu nazajostavši, zginuli su. I žandarstvo je zabadava iskalo do ve zvjerokradice. Dokazne predmete su pri Zalaujvaru občinskom poglavarstvu prek dali.

— Nevjerno služinče. Lacković Klara, 19. ljetošnje bottornjaisko služinče je pri Koósz Antal kantoručitelju služilo. Jeden dan je na gazdin kvar već biele robe vkrala. — Takodjer i od Kralič Balint szelenceiskoga plebanuša je njegov hižni-

sluga Dvanajščak Marton 10 kurune vkral. Obvede fine ptice je žandarstvo uhitilo.

— Kradja. Bogdanalias Balog Gjörgj cigan je ne samo kurite znal izdubiti, čurke, pereće, tenfanje, glive jesti, nego i krasiti U Banjavaru je ov Gjura cigan od Nerer Janoš i Zadravec Imria jednu nikkeľsku uru s lancom skupa vkral, i onda izvjetril se. V kradjeni stvari je vrićdnosti 23 kurune. Žandari su Baluga još ne našli.

— Kralj u Budapeštu. Njegovo Veličanstvo, Ferenc Jožef magjarski kralj će u februar mesecu u Budapešt dojt. Kralj bude u Budapeštu barem dvē-tri tjedne.

— Samoubojstvo s dinamitom. Lukinić Andraš 43 godine stari pečuhski zidar-detić se je u Baratur-okolici u pod 30. brojem stojećoj hiži s jednim dinamit-patronim u zrak dal hititi. Lukinić je patrona u sobi pod pod na petnaest centimetere podkopal, pak je vužgal od patrona vitilja i gori je legel. Eksplođeranje je Lukinićovo tielo na falate zdrobilo. Samoubojstvi zrok je to, da je Lukinić već zdavnja bez djela kukavno se potucal i bolestan je bil.

— Godišnji sajmi u Csaktornja varašu. U Csaktornja varašu vu 1911. ljetu orsacki sajmi se budu u sledećimi dnevi, obdržavati: 1. Balazdnevni sajam februara 3-ga (petek). 2. Velikitjedni sajam aprilisa 10-ga (ponedelek). 3. Peter i Paveldnevni sajam juniuš 30-ga (subota). 4. Porcinkuladnevni sajam augustuš 3-ga (četvertak). 5. Terēziadnevni sajam oktobra 13-ga (petek). 6. Katalindnevni sajam november 25-ga (subota). Osim toga u svaku sriedu se sedmični sajam drži s svinje goritiranjem, jošte na januar 4, februar 1, marcijuš 1, aprilis 5, majuš 3, juniuš 7, juliuš 5, aug. stuš 2, september 6, oktober 4, november 8, i december 6-ga dane padajuću sriedu redoviti rogatne marve sajam.

— Veliki oženj. U Somogijad (Somogivarmegijija) občinu je januara 19-ga v noći veliki oženj pustošil, jeden čeli uličnired, petnajst stanja i trideset drugih zgrada su čisto zgoriele. Kvar je jako veliki. Kak je oženj nastal, to još vezda neznaju.

— Katolička cirkuva u 1911-im ljetu. Poleg cirkvne godišnjeknjige statističke katolička cirkuva sada ima pedeset kardinala, 13 patriarha, 297 nadbiškupa i 1 jezero 257 biškupa. Poleg godišnjeknjige k cirki 285 miliun, 912 jezero 838 katoličkih vićrnika je podloženo, med kojih 182 miliun 437

Nadzornik: »Kojimi riećmi je Bog Adama ukoril poslie prekršenja njegove prepovedi, da nesme pokušati iz drveta »dobra i zla?«

Dijaćec: »Zemlja neka bude prokleta radi tebe, gospodin nadzornik.«

Za da nenada i utisak ovoga odgovora poniesto izbrise, zapita odmah za tim dececa:

»A kaj je Bog rekel kaći?«

»Po trbuhu ćeš se vleći, gospodin nadzornik...« Nadzornik ga hitro u rieći prtrgne, pak se obrne na drugoga u klupi sedećega dececa, koj neka najavljenju božju kaštigu, izrećenimi rieći zaključji:

»Ti ćeš cielog svog života prah žderati, gospodin nadzornik.«

Ovakova uljudnost je ipak niesto prewise bilo za gospodina nadzornika, te on na brzu ruku zaključji svoju inspekciju za otide s Bogom dalje, druge škole pregledavat

II. Kak je Mark Tvain svoje prve novce zaslužil!

Mark Tvain, čije je pravo ime Samuel Clemens, je amerikanski spisatelj šalnih stvari, vrlo fini humorista. Njega je jednoć jedan od prijateljah zapital za njegove zaslužbe, za svoje pisanje; a med ostalim ga je zapital, jeli se još sieća, kada i na koj način je on svoje prve novce zaslužil.

»Posve dobro se siećam, makar da je tomu već dosta dugo« — odgovori Mark Tvain. — »To pak je ovak bilo« — nastavi svoju dogodovštinu. — »U našoj školi je bila zla navada nas dečkov, da smo žepnog noža rabili, ne samo za pera i papir rezati, već se je gde kojega nož znal i u drvenu školsku klup zagrizti.« (Ova zla navada obstoji još i danas po svih malih školah ovoga svieta.) »Ova navada je bila kod nas strogo kaštigovana i koj se je o njoj ogriješil, dobil je svoj diel po svojoj stražnoj strani tiela paličkom ili je moral iz doma donesti pet dolarah, za popravak

jezero 523 u Europi stanuje i to 177 milijun 885 jezero 844 latinski i 5 milijun 51 jezero 678 istočni obredni. U Aziji je katoličkim broj 5 milijun, 422 jezero 841. U Africi 2 milijun, 681 jezero 740. U Americi 86 milijun, 996 jezero 513. A u Australiji pak 8 milijun 374 jezero 422.

— Samoubojni ministarski tajnik. Januara 21-ga u jutro, okolo pol šeste ure u Budapeštu na Fehérvári-putu pod 51. brojom stojićem stanu samoubojstvo je učinil dr. Szentmiklóssy Elemér trgovački ministarski tajnik. Sit života človek je 37 godine star bil, i pred tri létni se je oženil. Njegva supruga je od Bankó Janoš vlastelina kći. Szentmiklóssy je već dva ljeta težko bolestan bil. Zadnjić na ženinu prošnju i Bankóica se je ta selila k čerki, kaj bude pomagala betežnoga človeka dvoriti. U petek odvečer je tajnik svojom familijom skupa večerjal. Okolo desete ure spravil se ležati, i prosil je suprugu, da nek ona k svoji materi ide spat, jer njega jako glava boli, i rad bi sam spal. V jutro, ob pol šesti uri u spalavnici, gde je tajnik spal, se je revolverpucanje van čulo. Hižni su odmah u sobu vdrlj, gde su tajnika na jednim divanu ležeć našli s preksretljenom glavom. Na podu je jedan revolver ležal, iz kojega je jedna kuglja falila. Odmah su liječnika dali zvati, ali on je već ne mogel pomoći, samo je smrt konstatal. Samoubojni tajnik je nikakvoga lista ne ostavil nazaj. Szentmiklóssy je jako dober i marljiv činovnik bil, njega su u ministarstvu svi radi imeli i poštuvali.

— Apponyi u Americu. Apponyi Albert grof, glasoviti govornik magjarskoga parlamenta bude tekućeg meseca zadnje dane u Americu putoval. Apponyi će u Americi pročitavanje držati od magjarskoga ustava.

— Novi kraljski notariuš. Dr Isoó Viktor csaktornjaiski kraljski notariuš je u prošlje dneve svojega ureda zauzeł.

— Izgubljeni notariuš. Katinszky Ernő szentelekiski notariuš je 6 jezero kurun službene peneze proneveril i onda skočil. Vezda ga u čielim orsagu iščeju.

— Koššuthova bolest. Koššuth Ferenc je već neštere dane betežen. Njegova bolest je sada na težeše se obrnula. Ruke

i noge su mu otečene, tak, da bude moral 6—8 tjedne dugo u postelji ležati.

— Samoubojni general. Jeden ruski general, Peskow zvan, koj je u carskoje seloiskoj palači zapovjednik bil, se je s ciankaliom ogital i umrl. Peskow je iz carske kasse već rubele proneveril.

— Izložba u Szegedu. U Szegedu, vu ovim lépim dolnja Ugarskim varašu bude se u 1914-im godinu velika izložba držala. Na ov cilj je Szeged varoš 1 milijun petstojezer kurune proračuna glasoval.

— Drama na kolodvoru. Na kuncervoiskim (Ruska) stacionu je Tuchin pukovnik Oknov satnikovu suprugu na smrt strelil, a onda pak sam sebe u glavu strelil. Prolijevanje krvi je do sada još nepoznato.

— Jedne dievojke nesreća. U Satoraljaiubelju se je strasna nesreća pripetila urošlim dnevi. Jedna Urban Erzébet zvana tamošnja mlada dievojka si je odvečer svoje lasi s spiritusom prala, kada je hotela od spiritusa flašu s zatekom zakriti, nekak je ov zatek pod postelju se kultural. Dievojka je šibicu vužgala, od česa su se nejzine lasi vužgale i oprava je za kratkoma u plamnu bila. Dievojka je na to veliku kriku delala, i na pomoć došavši susedi su nju pod postelju van vlekli, med kaj su dva susedi takodjer težke goreće rane trpeli. Nesrećna dievojka je u svoje goreće rane umrla.

— Umorjeni torbičar. Fisch Ignac njiltraiskoga torbičara su januar 24-ga v jutro u Nagykér občinu mrtvoga našli. Žandarstvo je odlučilo, da Fisch je grabežno umorstvo žrtvi postal. Krvnika sada iščeju.

— Kuliko duš ga je u Budapeštu? Poleg popis naroda u našim lépim glavni varašu, u Budapeštu su 881 jezer 501. peršoni. Vu ovim broju su i tamošnji soldati nutri vzeti.

— Potres u Bokhara. U Bokhara orsagu (Ažia) je veliki potres bil. 376 urodjeniki i 14 rusi su si života zgubili.

— Priznanje i veliki zvon. Na Kišujtsallašu je od reformatske župe jeden vrieden vetaranski učitelj u umirovljenje išel, tojest u penziju. Ov učitelj je četerdeset léta bil u svojim službu, marljivo i duševno je diece na sve dobre i hasnovite stvari pod-

vučaval. Vezda, kada je u penziju išel, od župe presbiterijum je njemu u protokolu zahvalu dal, i odredil: »ako pak umre rektor (učitelj) i ovdje ostavi ovoga svieta, s velikim zvonom zabadać budemo njemu dali zvonitić. — Za četerdeset godišnje diele ovo to je priznanje, da za smrti nek veliki zvon plati. Kišujtsallaš, ali si ti veliki gavallér! No, stari rektor, žuri se umreti, velika steća će tebe dostići, kišujtsallaški veliki zvon žalostno i globoko će za tebe zavzećati.

— U zdenec opadjeni šlišpi človek. Bittera Arpad 34 godine stari nagysalatajski šlišpi vlastelin je u prošlem dnevi na svojim dvoru u zdenec opal, jer je nitko ne bil poleg njega, koj bi mu na branjenje stal, je u vodu vtopil.

— Ugnji. U Marošvasarhelyu se je tekućeg mieseca 27-ga dana v jutro iz nepoznatoga zroka Tischler Jozsefova velika trgovina vužgala i za kratko vrieme je čelo skladište i hiža zgorela. Kvar jer 60 jezer korun. I u Ozora obćini je on dan veliki ogenj pustosil, jedenašt hiža su se zgorele. Ognja u velikim vihu su samo jako težko mogli lokalizirati. Kvar je stojezer korun.

— S manlicherom. U Szegedu Onozó Péter, od 46-ga pešickoga regemata stražamešter se je ove dane s manlicherom u glavu strelil. Zrok je nepoznat.

— Obnorel je. Kiralj Péter sziget-hegyski (Zalavarmegjija) stanovnik je ne zdavnja došel dimo iz Amerike, u prošlim tjednu je obnorel. Nesretni človek s jednim kuhinjskim nožom si je svoje oči vanspikal i svoju tielo strahovito s rezal. Hižni su samo kesno spazili njegovoga čina u već su mu ne mogli pomoći. Za neštere minute je umrl.

— Jer je oslišpil. Detea Sándor balomiri vlastelin je pred nešterem godinie oslišpil. Doktoru su ne mogli njemu pomoći i nesretni človek je navék bolje i bolje žalosten bil. U prošlim četvrtku je van vušel u šlatu, iz krave je dofi vzal vojku, i stēm se je obesil. Da su ga v jutro spazili, već je mrtev bil.

— Dopisnica Uredništva.

— Kovačić Ferencu vu Slavonji. Pesmu vašu tužnu od žalostnoga stanja Medjimurov vu Slavonji nemoromo štampati, rajši nam pošlite brez veršov pismo i obrazložite gde ste, zakaj ste ostavili nas i kako vam je tam. Takvo pismo radi budemo štampali.

izrezane klupe Ovak se je jednog dana dogodilo, da se je slučajno moj nož zarezal u klup i ja sam to moral doma svomu otcu povedati, radi tih pet dolarah, koji su morali biti plaćeni, ako se je čoviek hotel vugauti palicki.

»Samuel! — rekel je otac — »ja neću dopustiti, da se ime Clemens u školi šibanjem sramoti, ja ću radje kvar naplatiti, eva ti pet dolarah, dođi u sobu!«

Kad sam došel u sobu po te pet dolare, čekala je u kutu već palicka, skojom sam za svoj rezbarski čin dobil svoje, po stanovitom dielu tiela, liepo — med četiremi oćmi. Ali to me je ojačalo, pak kad sam išel dole po stubah, jednu ruku na zlostavljenoj strani tiela, a u drugoj pet dolare držeći, promišljaval sam tu cielu nezgodu, pak sam došel do zaključka, da pošto sam mogel ovu kaštinu doma podnesti, budem mogel i onu u školu zdržati, pak sam se, u školu došavši, prijavil za

šibanje, a pet dolarah sam za sebe zdržal. Ovak sam zaslužil moje prve novce.«

III. Morati bi ga obiesiti.

Nieki bogati selski poljodjelavac je svojega suseda izsmiehaval, jer je svake nedelje prisustvoval službi božjoj i prodeštvu, a nije na polju delal, kak on bogataš.

»Samo pomalo!« — veli ov izsmiehavani bogatašu — »Vzemi ti n. pr. da ja imam u žepu sedam korun, pak sastanem putem iduć siromaka, prosjaka, kojemu se smilujem te mu prikazem šest korun, da si živeža nabavi, a za sebe si pridržim samo jednu, onu sedmu krunu u žepu. Kaj bi ti do tog mog čina držal?«

»Ja bi tebe u istinu za vrlo darežljivoga, dobrog čovieka držal, kojemu bi on prosjak bil duboke zahvalnosti dužan, jer takovo velikodušje, da netko pri podieljivanju almuštva više podieli, nego za sebe, zdržal je nenavadna riedkost . . . .«

»Vrlo dobro si rekel! Ali vzemimo taj slučaj, da taj nadareni prosjak, miesto da bi mi bil zahvalan, mi još onu sedmu krunu koju sam za sebe pridržal, iz žepa vyradne, Kaj bi ti na to rekel?«

»Ah — takova nezahvalnost bi bila prekomirno bezobrazna i takovoga nezahvalnoga lopova bi morati obiesiti! — On zaista drugo nebi zaslužil!«

»Ali dragi prijatelj, zar neopažal, da si preko samoga sebe odsudu izrekel? — Bog je odredil šest danah za dielo, da se čoviek more za svoje tielo pobrinuti i se prehraniti, a samo sedmoga je odredil za sebe i toga moramo po njegovoj župi i zapoviedi svetiti. Vidis? — Ti to nedešas — Ti mu krađeš i na svoju tielošnu hasen obraćas njegovoga sedmoga dana . . . Ha? . . . Jeli se neštaže ta prispodobna podpuno? — Kaj misliš?«

Dojduće nedelje su i onoga bogatoga videli u cirkvi: »robnéš 20. 1914. E. M. Kollay.

Gabona árak. — Csienszita.

mmáza	l m-cent.	kor. fill.
Buza elsőredő	Pšenica	21.00 —
Rozs	Hríz	14.00 —
Árpa	Ječmen	14.00 —
Zab	Zob	15.50 —
Kukoricza	Kuruza suha	12.00 —
Fehér bab új	Grah beli	18.00 —
Sárga bab	„ Zuti	15.50 —
Vegyes bab	„ zméšan	15.00 —
Kendermag	Könopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	27.00 —
Tökmag	Koščice	28.00 —
Bükköny	Grahorka	14.00 —

Egy a magyar, német és horvát nyelvet bíró fiatal

fűszerkereskedőség

esetleg azonnali belépésre kerestetik.

R. Ascher és Társa cégnél
Varaždin.

Ugyanott egy jó magaviseletű fiu
tanoncúl

felvétetik, (ki a magyar és horvát nyelvet beszéli).

526 2-2

U obzir kovačim!

Oglas.

Od hodošanjske obćeposjedništvo predsjednik na znanje daje, da se obćeposjedništvo

kovačnica

tekućeg ljeta február 5-ga dana poslie podne ob 2 uri u Hodosanju pri obćinski hiži na očit licitaciji bude prodala. Za kupca bi obćinstva takvoga kovačmeštra rada imela, koj je u njegovim dielu naobražen i marljiv, koj u ovi, ober 2 jezero duš raunčanje obćini, koja nema u dostig brojom kovača, bi se lépoga i stalnoga zaslužba mogel sebi osjeguravati.

Hodosány, 1911. januar 25-ga.

530 1-1

Purics Menyhért obćeposjednički predsjednik.

Imetek na prodaju.

Vu Horvatskimorsagu u POTOK obćini je na prodaju jeden dobro opremani, gospodarstveni zidanicama imetek. Teritorija je 130 magjarsko mekot, iz koje je 80 mekot oranica, 43 mekot senokoša, 4 mekot šuma, 3 mekot nutrašnjost. Cijena je po mekotah s zidanicama i opremami 260 frt., od koje šumme 110 frt. gotovemi penezi se plaća, a drugo pak na imetku kakti terh more predstati.

532 1-1

NASLOV U UREDNIČTVO.

Köhögs, rekedtség és hurut ellen

nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és há-tározottan RETHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Bayer Vincze utóda féle

Kugler sütemény

nálam állandóan kapható. Meg-
rendelésre házhoz küldöm.

— Telefon 36 szám. —

Herczog Sándor vasuti vendéglős.

Első Magyarországi Fűzőgyár :: Pécs.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget érte-síteni, hogy **Kelemen Béla ur- és női divatáru kereskedő Csáktornán**

legdivatosabb fűzőimből

állandóan nagy raktárt tart. Továbbá azon úr-hölgyek, kik mérték után óhajtanak kitűnő szabásu fűzőimből beszerezni, sziveskedjenek **KELEMEN BÉLA** urhoz fordulni, ki a mértéket pontosan fel-veszi és a rendelést részemre beküldi.

Teljes tisztelettel **KRAUSZ JULISKA.**

A fentti cégnél gallér és közelő tisztítás elfogadtatik.

529 1-*

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy
bérekocsivállalatot
létesítettem.

Jó karban tartott fogatomat ajánlom minél számosabb igénybe-vételre.

Teljes tisztelettel:

522 2-*

Deutsch Jenő
vendéglős.

KORSZABOT ALKOTÓ ÚJDONSÁG

TÉGLAIPARBAN.
Szabadalmazott 1910. modellű
tégla vetőgép.

10 óra alatt 10—12.000 téglát állít elő.
bármilyen téglagyártásra alkalmas anyagból, minden előzetes előkészítés nélkül. Teljesen pótolja a kézi-velést. Hajtóerő két ló, két ökör, vagy egy 5—6 lóerős motor. Nem kell hozzá sem gópház, sem alapozás, kezdésére gyermekek is megfelelnek. Olcsó beszerzésű ár.

Téglagyarak teljes berendezése,
iszapoló berendezések, kötőrők, golyós-és dobórlómalmok.
A meissenai „Jacobiwerk“ (Németország) vezérképvelete 941

Gellért Ignác és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Legmesszebbmőn jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régióknak bizonyított lézisszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közönségek számára és meghibásodott.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyű és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török lézsef gyógyszereszevel, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

**STOCK-COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock
gőzpároló telepéből.
Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

704 52—53

2222222222

A Széchenyi-utca 3. számú

házam 553 1—1

(2 szoba, konyha stb.) kerttel
eladó.
März András.

2222222222

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jóvedelem 300—600 korona.

**Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest
Ferenciek tere 6.**

954 13—15

617, 607. és 608. sz. 1910.
Arverési hirdetmény.

Atulirott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102. §-a értelmében azennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíró-ság 1910. évi V. 447/s, 470 és 455 számú végzése következtében Szemere és társai budapesti, Edmund Immerzuth és Pollak Jaques bécsi cégek javára 72, 274 K 98 f. és 226 K 80 f s jár erejéig 1910. okt. hó 21-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 3150 K-ra becsült szemes 1 vas pénzszekrény, gombok, kendők, írfalkalapok, szemes és leher vászonból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíró-ság 1910. V. 477, 455, 470 és 485, 504/910 sz. végzése folytán 22 K költség, 274 K 88 f. és 226 K 80 f. tőkekövetelések s járulékaik erejéig Csáktornyán a város ház épületében leendő eszközésére

1911. évi január hó 31-ik napjának ó. e. 11 órája határidőül kitűzelik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Csáktornya, 1911. január 15. 528

Csak

ANIMO

pezsgőt
igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

971 12—*

Kalmár és Engel
Mőtor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: Gyár:
V. Lipót-Körút 22 BUDAPEST IV. Úteg-utca 19
Világhírű! Eredeti! „Benz“

Szivógázmotor telep. - A jelenkor legegésőbb üzeme „Benz“ nyersolajmőtor.

DIESEL RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány.
Ajánlja benzín-lokomobilos esőpélkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

T-les jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

988 9—26

❖ **PEROLIN** ❖

azonnal tisztítja a levegőt.

Deszinficálja a levegőt, erdői levegőt terjeszt, megöli a baktériumot és eloszlat minden rossz szagot.

Illatos a mos- és fürdővizekben.

Megrendelhető: Heilig Józsefnél Csáktornyán.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban. Nem parfüm.

MEGHÍVÓ.

A Stridói Takarékpénztár Részvénytársaság

1911. február hó 26-án d. u. 2 órakor tartja meg
intézeti helyiségében

V. évi rendes közgyűlését

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Stridóvár, 1911. január hó 15-én.

FEJÉR DÉNES elnök.

T á r g y s o r o z a t :

1. Megnyitó.
2. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság közgyűlési jelentése.
4. Az 1910. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, a felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 1. §, 2. §, 3. §-ának módosítása.
6. Netáni indítványok.

10. §.

Minden egyes részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, de 35 szavazatnál többet akár saját részvényei alapján, akár meghatalmazás útján senki sem gyakorolhat.

Szavazati jogát minden nagykorú önrendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő, gyakorolhatja, de megkiváncatlik, hogy részvényesi minősége a közgyűlést megelőzőleg 30 nappal a részvénykönyvben igazolva legyen. Jogi személyek, kiskorúak és gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük által, habár azok nem részvényesek is képviselhetnek.

Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

ezennel a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozza, hogy a takarékoság előmozdítására bevezette

a takarékpersely üzletágat,

mely abban áll, hogy az intézet bárkinek, aki nála jelentkezik s **6 koronát könyvecskére betesz**, egy **takarékperselyt** bocsát rendelkezésére, melyet az illető haza visz, felesleges pénzt, melyet megtakarítani szándékozik, ezen perselybe dobja be, mely **vaspáncélszerkezettel** bír s csak **az intézetnél nyitható ki**, úgy hogy otthon belőle pénz ki nem vehető. Ezen persely aztán tetszés szerinti időközökben a takarékpénztárhoz bevihető, hol a benne levő pénzösszeg az illető jelenlétében kivéttetik, s a betétkönyv összegéhez hozzáíratik, **s attól az időtől fogva kamatozik**. Az üres persely aztán ismét elvihető, s a gyűjtés előlről kezdhető. Amidőn ezen a takarékoságot szolgáló üzletágunkat a nagyközönség szíves figyelmébe ajánljuk, egyszersmind felhívjuk b. figyelmét annak idején bőven ismertett

takarékbiztosítási üzletágunkra is.

Felvilágosítás minden ügyben a takarékpénztár hivatalos helyiségében nyerhető.

Meghívó.

A, Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon

1911. évi február hó 12-én délután 2 órakor
az intézet helyiségében tartandó

VI. rendes közgyűlésére

a társaság tisztelt részvényesei meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 részvényes választása.
2. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1910. évre vonatkozó jelentése, a zárszámadások előterjesztése, mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvények megadása.
3. Az évi osztalék folyósítási idejének megállapítása.
4. A kilépő Tóth Sándor igazgató, Ebenspanger Miksa aligazgató, Hirschsohn F. Viktor, Dr. Tamás János és Dr. Zakál Lajos igazgatósági tagok helyébe újak, vagy ugyanazok 3 évre, a felügyelő-bizottságnak egy évre megválasztása.
5. Az igazgató és aligazgató fizetésének működési idejekre való megállapítása.
6. A felügyelő-bizottság 1910. évi tiszteletdíjának megállapítása.
7. A társaság hivatalos lapjának kijelölése.

884 1-1

Tartozik.

„A Perlaki Takarékpénztár R.-T.” mérleg-számlája 1910. december 31-én.

Követel.

	K	f		K	f
Pénzkészlet 1910. dec. 31-én	12414	57	Alaptőke	400000	—
Váltókölsönök	1417087.79		Tartalékalap	69517	91
Jelzálogkölsönök	97744.—		Betétek takarékpénztári köny-		
Kezességkölsönök	14237.—		vecskékre	392601.41	
Hetibetét-előlegkölsönök	69266.—		Betétek folyószámlán	4443.61	
Folyószámlai adósok	51973.20	1650257	Hetibetétek	59911.03	456956
Értékpapírok	28087	—	Visszleszámitott váltók	697720	55
Girószámla az O. M. Banknál	528	78	Letétek	8071	51
M: kir. postatakarékpénztár	1852	48	Fel nem vett osztalék	28	—
Hátralékos kamatok	1625	33	Átmeneti kamatok	22241	99
Előre fizetett visszleszám. váltó-kamat	5879	51	Nyereményáthozat a múlt évről	2622.07	
Váltó-óvás	82	91	1910. évi tiszta nyereség	47559.96	50182
Felszerelés	3185	—			
Ügyvédi költség	239	05			
Fizetési előleg	386	—			
Tűzbiztosítási-díj	179	42			
	1704718	04		1704718	04

Perlak, 1910. december 31-én.

Ebenspanger Miksa s. k.
aligazgató.

Tóth Sándor s. k.
igazgató.

Platsek István s. k.
főkönyvelő.

Dr. Szabó Zsigmond s. k. **Dr. Zakál Lajos s. k.** **Dr. Tamás János s. k.** **Dr. Reményi Zoltán s. k.** **Kosz József s. k.**
ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Petrics Mihály s. k.
ig. tag.

Zala József s. k.
ig. tag.

Hirschsohn F. Viktor s. k.
ig. tag.

Hermann János s. k.
ig. tag.

Megvizsgáltuk s a fő- és segédkönyvekkel mindenben egyezőnek s helyesnek találtuk.

Perlak, 1911. január 21-én.

Mozes Bernát s. k.
f. b. tag.

Dr. Schwarz Adoll s. k.
f. b. elnök.

Kuortzer Sörgy s. k.
f. b. tag.

Meghívó.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. c. részvényesei az 1911. évi február hó 11-én délután 3 órakor,
Csáktornyan a társulat saját házában tartandó

XXXIX. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívatnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
- b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése,
- c) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása, a felülvizsgált évi számadások és a felmentvény teletti határozat.
- d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
- e) 7 igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
- f) Igazgató javaslata az igazgatósági tagok jutalékának felemelése iránt.
- g) Esetleges indítványok.

Csáktornya, 1911. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (36. §) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes legelőbb 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1911. évi február hó 8-ig az intézet pénztárába letétesse. Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki. A megvizsgált évi számadások az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése, a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

511 B-3

MEGHÍVÓ.

A Csáktornyan székelő Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság

1911. évi február hó 25-én d. u. 3 órakor, saját helyiségében

XXX. RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívatnak.

T á r g y s o r o z a t :

524 2-3

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zárszámla betérjesztése és az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
5. Elnök, igazgató, aligazgató, négy igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.*)
6. Esetleges indítványok.

Csáktornya, 1911. január 14-én.

Az igazgatóság.

* 33. §. A tanácskozási és szavazati jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen, vagy meghatalmazottja által gyakorolja, de ezen jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes legelőbb 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy a részvény a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétesse. Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.